C/2024/6018

23.10.2024

Avizul Comitetului Economic și Social European

Îngrijitorii

(aviz din proprie inițiativă)

(C/2024/6018)

Raportor: **Pietro Vittorio BARBIERI**

Consilier	Carlo GIACOBINI, pentru raportor
Decizia Adunării Plenare	24.1.2023
Temei juridic	Articolul 52 alineatul (2) din Regulamentul de procedură
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și cetățenie
Data adoptării în secțiune	25.6.2024
Data adoptării în sesiunea plenară	10.7.2024
Sesiunea plenară nr.	589
Rezultatul votului (pentru/împotrivă/abțineri)	186/1/3

1. Concluzii și recomandări

1.1. Comitetul Economic și Social European (CESE):

1.2. subliniază ([1]) că Strategia europeană privind serviciile de îngrijire nu conține destule măsuri menite să sprijine situația îngrijitorilor informali și că Directiva (UE) 2019/1158 ([2]), în conformitate cu temeiul său juridic, li se aplică numai persoanelor care au un raport de muncă; invită Comisia să acorde prioritate pe agenda politică temei îngrijitorilor informali și să înființeze o platformă pentru schimburi de bune practici, care să sprijine statele membre în implementarea unor soluții viabile care să remedieze deficiențele reglementărilor în vigoare pentru îngrijitorii informali; invită statele membre să pună în aplicare propunerile din Recomandarea Consiliului privind accesul la îngrijire pe termen lung de înaltă calitate, la prețuri accesibile, prin adoptarea de măsuri adecvate pentru a adopta politici și măsuri menite să sprijine situația îngrijitorilor informali;

1.3. menționează că condițiile de viață ale îngrijitorilor informali sunt adesea afectate negativ de sarcini psihosociale și fizice excesive, de marginalitate și izolare; solicită ca politicile statelor membre să încurajeze furnizarea pe scară largă a unor servicii de îngrijire pe termen lung de înaltă calitate;

1.4. menționează că îngrijirea informală a membrilor de familie este adesea rezultatul unei alegeri forțate, impusă de lipsa unor servicii și a unui sprijin adecvat; solicită să fie posibile autodeterminarea și opțiunea reală, care să fie asigurate prin politici, garanții, măsuri și servicii adecvate;

([1]) Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „Rolul membrilor de familie care îngrijesc persoane cu handicap și persoane în vârstă: explozia fenomenului în timpul pandemiei” (JO C 75, 28.2.2023, p. 75).

([2]) Directiva (UE) 2019/1158 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată a părinților și îngrijitorilor și de abrogare a Directivei 2010/18/UE a Consiliului (JO L 188, 12.7.2019, p. 79).

1.5. constată că este deosebit de ridicat riscul de epuizare și de supraîncărcare psihică și fizică a îngrijitorilor informali, în special pe termen lung; subliniază că este necesar și urgent ca statele membre să adopte politici care să asigure disponibilitatea pe scară largă a serviciilor de asistență și a soluțiilor de îndrumare și protecție a îngrijitorilor informali (medicină preventivă și servicii de tip respiro);

1.6. constată că există și o inegalitate de gen semnificativă în cadrul îngrijirii informale a membrilor de familie; îndeamnă ca această inegalitate să fie remediată ([3]), inclusiv prin consolidarea și extinderea punerii în aplicare a măsurilor deja menționate în Directiva (UE) 2019/1158 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 și în Strategia europeană privind serviciile de îngrijire;

1.7. subliniind că îngrijirea informală a familiei cauzează sărăcirea materială și imaterială a persoanelor implicate și a familiilor lor, solicită ca politicile statelor membre să includă măsuri de limitare și prevenire a acestor efecte, inclusiv prin luarea în considerare a introducerii unor transferuri economice adecvate;

1.8. invită statele membre să acorde atenție sporită la adoptarea unor măsuri prin care persoanele care au nevoie de îngrijire pe termen lung, familiile acestora, lucrătorii din sectorul serviciilor de îngrijire pe termen lung și îngrijitorii informali să fie conștienți că sunt încurajați să facă apel la servicii de îngrijire pe termen lung și sprijin, precum și pentru a încuraja utilizarea acestora și a facilita această utilizare", așa cum se prevede în Recomandarea 2022/ 476/01 ([4]);

1.9. subliniază că este esențial ca îngrijitorii informali să-și poată păstra locul de muncă obișnuit și remunerarea; solicită consolidarea și extinderea în continuare a flexibilității formelor de muncă prevăzute în Directiva 1158/2019;

1.10. constată că, adesea, la sfârșitul activității îngrijitorilor familiali informali, ei nu-și găsesc un nou loc de muncă sau nu pot reveni la locul de muncă anterior; solicită ca politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre să introducă stimulente, garanții și soluții, astfel încât acestor cetățeni să le fie asigurată revenirea la un loc de muncă retribuit și să le fie valorificată experiența dobândită;

1.11. consideră că, inclusiv pentru a monitoriza impactul normelor și al reglementării, este foarte important să existe date calitative și cantitative care să descrie condițiile reale de viață ale îngrijitorilor informali; solicită, în acest sens, adoptarea unor strategii de cercetare suplimentare, mai ales apelând la cooperarea cu Eurofound, inclusiv cu implicarea părților interesate;

1.12. solicită ca îngrijitorii familiali să fie integrați în sărbătorirea Zilei internaționale a îngrijirii, astfel încât ei să poată fi recunoscuți ca activând în Sistemul european de îngrijire.

2. **Observații generale**

2.1. Într-un aviz anterior ([5]), CESE a prezentat elementele de fond ale fenomenului și le-a completat cu sondaje și analize privind îngrijirea informală.

2.2. În 2021, Comitetul pentru protecție socială (CPS) și Comisia Europeană (DG EMPL) au publicat *Raportul privind îngrijirea pe termen lung: tendințe, provocări și oportunități într-o societate în curs de îmbătrânire (Trends, challenges and opportunities in an ageing society)*, care oferă o altă imagine de ansamblu a fenomenului, cu multe elemente utile pentru descrierea impactului îngrijirii informale.

2.3. *Raportul privind îngrijirea pe termen lung* prezintă mai ales efectele negative, cu consecințe de sărăcire, asupra veniturilor personale și a regimurilor de pensie ale persoanelor implicate în îngrijirea informală a rudelor în vârstă sau cu handicap care au nevoie de sprijin intensiv.

([3]) Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Strategia privind egalitatea de gen" (JO C 364, 28.10.2020, p. 77).
([4]) Recomandarea Consiliului din 8 decembrie 2022 privind accesul la servicii de îngrijire pe termen lung de înaltă calitate și accesibile din punct de vedere financiar 2022/C 476/01 (JO C 476, 15.12.2022, p. 1).
([5]) Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „Rolul membrilor de familie care îngrijesc persoane cu handicap și persoane în vârstă: explozia fenomenului în timpul pandemiei" (JO C 75, 28.2.2023, p. 75).

2.4. Directiva (UE) 2019/1158 privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată a părinților și îngrijitorilor a extins drepturile îngrijitorilor, oferindu-le concedii flexibile și facilități de lucru pentru a îngriji pe membrii familiei care au nevoie de îngrijire, a prevăzut măsuri de conciliere a vieții de familie cu viața profesională, a promovat egalitatea de gen la locul de muncă, încurajând o distribuție mai echitabilă a responsabilităților familiale între bărbați și femei. În fine, ea a introdus garanții suplimentare împotriva discriminării părinților și îngrijitorilor la locul de muncă, interzicând orice tratament nefavorabil bazat pe condițiile familiale sau pe nevoi în materie de îngrijire.

2.5. Transpusă formal în aproape toate țările UE, Directiva (UE) 2019/1158 nu abordează situația îngrijitorilor informali care nu sunt angajați în altă activitate profesională sau care au renunțat la aceasta pentru a desfășura și îndeplini sarcini și funcții de îngrijire informală.

2.6. Strategia europeană privind serviciile de îngrijire ([6]) stabilește obiective-cheie de îmbunătățire a îngrijirii, inclusiv cu privire la accesibilitate, calitate, sustenabilitate, inovare și incluziune socială. Sunt prevăzute măsuri și acțiuni pentru a atinge obiectivele strategiei, care pot include promovarea celor mai bune practici, sprijin financiar pentru programele de asistență, inovare tehnologică în domeniul îngrijirii și colaborarea dintre statele membre.

2.7. Strategia europeană privind serviciile de îngrijire invită statele membre *„să dezvolte măsuri de sprijin pentru persoanele care asigură servicii informale de îngrijire, de exemplu consiliere, sprijin psihologic, îngrijire temporară și/sau sprijin financiar adecvat, care să nu descurajeze participarea pe piața forței de muncă, împreună cu politici de formalizare a îngrijirii informale”*. Recomandarea Consiliului din 8 decembrie 2022 ([7]) se referă la accesul la servicii de îngrijire pe termen lung de înaltă calitate și accesibile din punct de vedere financiar. Recomandarea vizează „toate persoanele care au nevoie de îngrijire pe termen lung, precum și toți îngrijitorii formali și informali. Aceasta se aplică serviciilor de îngrijire pe termen lung furnizate în toate mediile de îngrijire”.

2.8. Recomandarea definește „îngrijire[a] informală”[:] înseamnă îngrijirea pe termen lung oferită de un îngrijitor informal, și anume de cineva din mediul social al persoanei care are nevoie de îngrijire, inclusiv un partener, un copil, un părinte sau o altă persoană, care nu este angajată ca lucrător profesionist din sistemul serviciilor de îngrijire pe termen lung.

2.9. *Recomandarea 2022/C 476/01:*

2.9.1. Recomandă – la punctul 9 „ca statele membre să stabilească proceduri clare de identificare a îngrijitorilor informali și de sprijinire a acestora în activitățile lor de îngrijire:

a) facilitând cooperarea acestora cu lucrătorii din sectorul serviciilor de îngrijire pe termen lung;

b) sprijinind accesul acestora la formarea necesară, inclusiv în domeniul sănătății și siguranței la locul de muncă, la consiliere, la asistență medicală, la sprijin psihologic și la îngrijire temporară, și ajutându-i totodată să găsească un echilibru între responsabilitățile profesionale și cele de îngrijire;

c) acordându-le accesul la protecție socială și/sau un sprijin financiar adecvat, asigurându-se, în același timp, că astfel de măsuri de sprijin nu descurajează participarea pe piața muncii”;

2.9.2. La punctul 10 litera (g) se prevede ca statele membre să ia *„măsuri, inclusiv la nivel regional și local, pentru a sensibiliza persoanele care au nevoie de îngrijire pe termen lung, familiile acestora, lucrătorii din sistemul serviciilor de îngrijire pe termen lung și îngrijitorii informali în ceea ce privește serviciile de îngrijire pe termen lung și sprijinul disponibile, precum și pentru a încuraja utilizarea acestora și a facilita această utilizare”*;

2.10. Rezoluția Parlamentului European din 5 iulie 2022, „Acțiuni europene comune în domeniul îngrijirii” ([8]):

2.10.1. la punctul 72 – *„îndeamnă Comisia să prezinte Parlamentului și Consiliului un program european pentru îngrijitori și, ca parte a acestuia, un program european de îngrijire informală cu un pachet de acțiuni la nivelul UE privind îngrijirea informală și, în cazul în care competențele sunt la nivel național, invită statele membre să sprijine această strategie europeană prin acțiuni ambițioase și coordonate și programe naționale pentru a identifica, a recunoaște și a valoriza diferitele tipuri de îngrijire informală oferite în Europa și pentru a identifica diferitele nevoi ale diferitelor grupuri de îngrijitori, inclusiv tinerii îngrijitori și îngrijitorii mobili, pentru a facilita declararea locului de muncă și pentru a asigura asigurări și protecție socială, indiferent de reședința sau situațiile administrative diferite și de statutul acestora”*;

([6]) COM(2022) 440 final.

([7]) Recomandarea Consiliului din 8 decembrie 2022 privind accesul la servicii de îngrijire pe termen lung de înaltă calitate și accesibile din punct de vedere financiar 2022/C 476/01 (JO C 476, 15.12.2022, p. 1), denumită în continuare „recomandarea”.

([8]) Rezoluția Parlamentului European din 5 iulie 2022 Acțiuni europene comune în domeniul îngrijirii (JO C 47, 7.2.2023, p. 30).

2.10.2. la punctul 73 – „invită statele membre să ia în considerare oficializarea îngrijirii informale și a diferitelor opțiuni de sprijin financiar în funcție de nevoile și realitățile lor diferite, cu scopul de a garanta îngrijitorilor standarde bune în materie de drepturi, sprijin financiar și protecție socială”;

3. **Contextul avizului, inclusiv propunerea legislativă supusă examinării**

3.1. Comunicarea Comisiei referitoare la Strategia europeană privind serviciile de îngrijire subliniază ([9]) modul în care investițiile în îngrijirea formală ar contribui la garanția că îngrijirea informală este mai curând o opțiune decât o necesitate. Îngrijirea celor dragi are o înaltă valoare socială și economică. De asemenea, se subliniază modul în care persoanele cu responsabilități de îngrijire ar trebui să poată alege în ce măsură doresc să combine îngrijirea cu munca remunerată. Prin urmare, ele ar trebui să aibă acces la servicii care să le permită să concilieze responsabilitățile de îngrijire cu viața profesională și să beneficieze de sprijin și asistență (prevenire, screening) în funcție de opțiunile personale.

3.2. La considerentul (D) din Rezoluția Parlamentului European din 5 iulie 2022, se menționează că „*80 % din totalul serviciilor de îngrijire pe termen lung din Europa sunt furnizate de îngrijitori informali, în mare parte femei, care nu beneficiază de condiții de muncă echitabile, sunt de cele mai multe ori neremunerate și/sau fără un sprijin social adecvat, ceea ce face ca îngrijirea să fie o problemă cu o dimensiune de gen foarte puternică*”. Se adaugă apoi că „*îngrijirea informală este asociată cu lipsa drepturilor, cum ar fi concediul medical și concediul anual, precum și cu reducerea ratelor de ocupare a forței de muncă în cazul concediilor de maternitate, paternitate și parentale, creșterea ratelor de sărăcie și de excluziune socială, reducerea sănătății mintale și creșterea sentimentelor de izolare socială și de singurătate, care au un impact negativ asupra sănătății lor fizice și mintale, a bunăstării și a incluziunii lor sociale; întrucât contribuția femeilor la activitățile de îngrijire neremunerate adaugă anual aproximativ 11 mii de miliarde USD la economia mondială, echivalentul a 9 % din PIB-ul mondial*”.

3.3. La considerentul (11), Recomandarea 2022/C 476/01 reamintește că „*valoarea estimată a orelor de îngrijire pe termen lung furnizate de persoanele care asigură servicii informale de îngrijire [este] estimată la aproximativ 2,5 % din PIB-ul UE*”. Considerentul (12) conchide că „*[d]ependența masivă de îngrijirea informală nu va fi sustenabilă și se preconizează că nevoile de îngrijire formală și presiunea asupra bugetelor publice vor crește*”.

3.4. La considerentul (20), Recomandarea 2022/C 476/01 menționează: „*Îngrijirea informală joacă un rol esențial în furnizarea de servicii de îngrijire pe termen lung, întrucât îngrijitorii informali, în special femei, asigură în mod tradițional cea mai mare parte a îngrijirilor, adesea din cauza lipsei unor servicii de îngrijire formală pe termen lung accesibile, inclusiv din punct de vedere financiar*”.

3.5. Pe de altă parte, multe persoane aleg să ofere sau să primească îngrijire informală prin preferință proprie. Cu toate acestea, furnizarea de îngrijire informală poate influența negativ sănătatea fizică și mentală și bunăstarea îngrijitorilor și reprezintă un obstacol semnificativ în calea ocupării forței de muncă, în special pentru femei. Acest lucru are un efect imediat asupra veniturilor lor actuale și le afectează veniturile la bătrânețe ca urmare a unei acumulări reduse a drepturilor de pensie, care poate fi și mai semnificativă pentru îngrijitorii cu responsabilități suplimentare de îngrijire a copiilor și a părinților.

3.6. Strategia europeană privind îngrijirea subliniază că furnizarea de servicii de îngrijire are consecințe majore pentru îngrijitorii informali, inclusiv efecte negative asupra veniturilor lor actuale și viitoare și asupra sănătății lor mintale. Strategia menționează că „*[f]emeile asigură cea mai mare parte a serviciilor de îngrijire, iar acest lucru le determină adesea să își adapteze programul de lucru la responsabilitățile de îngrijire, inclusiv prin întreruperea carierei, prin lucrul cu fracțiune de normă sau prin părăsirea completă și prematură a pieței muncii. Acest lucru este deosebit de dificil pentru părinții unici susținători ai familiei monoparentale, dintre care marea majoritate sunt femei. Unii dintre ei se confruntă în același timp cu o dublă sarcină de îngrijire – îngrijirea copiilor și îngrijirea altor membri ai familiei aflați în întreținere. În 2019, în perioada anterioară pandemiei, aproximativ o treime (32,6 %) dintre femeile cu vârste cuprinse între 25 și 49 de ani care nu participau la forța de muncă afirmau că responsabilitățile de îngrijire au fost principalul motiv pentru care nu își caută un loc de muncă, comparativ cu 7,6 % dintre bărbații inactivi*”.

4. **Observații generale**

Strategia europeană privind serviciile de îngrijire:

4.1. prevede să extindă oportunitățile prin care toate părțile interesate își împărtășesc experiențele și învață unele de la altele, prin programe de învățare reciprocă cu privire la toate dimensiunile îngrijirii.

4.2. invită statele membre să creeze condiții pentru ca îngrijitorii, inclusiv organizațiile societății civile și actorii din economia socială, să joace un rol activ în conceperea și furnizarea de servicii de îngrijire de înaltă calitate și în ameliorarea condițiilor de muncă în acest sector și să sprijine eforturile autorităților regionale și locale de a investi în servicii de îngrijire.

([9]) Punctul 3.2.

4.3. la fel ca în Directiva 1158/2019, nu abordează în mod explicit chestiunea situației îngrijitorilor informali care nu au un alt loc de muncă remunerat sau care au renunțat la acesta pentru a desfășura activități de îngrijire informală, pentru a stabili măsuri de sprijinire a situației lor.

CESE:

4.4. constată că există un decalaj real între strategia europeană, punerea sa în aplicare și realitatea de pe teren, perceput ca atare de organizațiile societății civile, de cadrele medicale și de persoanele îngrijite. De asemenea, CESE constată diferențe între statele membre în aplicarea Directivei 1158/2019;

4.5. regretă că accesul la drepturi este încălcat, mai ales în ce privește drepturile financiare și dreptul la informare cu privire la programele disponibile, și că accesul la sprijin este complicat, adesea asociat cu sarcini birocratice excesive și complexe și cu lipsa de informații;

4.6. observă că problema reprezentării sociale trebuie abordată dacă obiectivul este de a promova punerea în aplicare a unor soluții adecvate și sustenabile;

4.7. reiterează necesitatea de a aprofunda cunoștințele prin studii și statistici ad-hoc încă nepublicate. În acest sens, ar putea fi utilă colaborarea cu Eurofound sau chiar participarea la elaborarea viitorului său studiu;

4.8. încurajează dialogul social la nivel sectorial și de întreprindere, astfel încât să se poată realiza progrese în organizarea muncii, de natură să le permită îngrijitorilor informali să își reconcilieze mai bine rolul de îngrijire și viața profesională. Nu ține în niciun caz de competența angajatorului să finanțeze activități de asistență, ci să le faciliteze prin organizarea muncii;

4.9. dorește să evidențieze și mai mult că oamenii trebuie să poată decide singuri dacă aleg să fie îngrijitori informali și, la fel de important, că persoana îngrijită trebuie să-și poată alege și accepta îngrijitorii informali. Ar trebui subliniat că este esențial să se garanteze că membrii familiei sunt liberi să aleagă dacă doresc să rămână acasă ca îngrijitori;

4.10. consideră că punerea în aplicare a strategiei privind îngrijirea ar trebui să fie însoțită de edificarea unor sisteme solide de asistență socială/instituțională, accesibile și la prețuri abordabile. Prin urmare, sunt necesare investiții structurale în servicii publice de calitate pentru a-i sprijini pe cei care au nevoie de îngrijire și pe membrii familiilor lor care sunt îngrijitori informali. CESE menționează că, de exemplu, Declarația comună a Federației Europene a Sindicatelor din Serviciile Publice (EPSU) – Consiliul localităților și regiunilor europene (CLRE) – „Angajatori cu angajamente sociale" privind evaluarea guvernanței economice a UE ([10]) și-a exprimat îngrijorarea cu privire la mandatul Consiliului UE pentru negocierile privind revizuirea normelor de guvernanță economică ale UE și a afirmat că eforturile potențiale ale statelor membre de a investi în servicii sociale în beneficiul bunăstării cetățenilor lor nu trebuie să fie împiedicate de normele UE de guvernanță economică ([11]). CESE a solicitat un control suplimentar și aprofundat al colegiuitorilor, înainte de adoptarea noului regulament privind metodologia de analiză a sustenabilității datoriei (DSA), pentru a evita orice consecințe automate nedorite care decurg din noile politici de austeritate, în special având în vedere impactul social al măsurilor care urmează să fie prevăzute în cele din urmă ([12]).

4.11. subliniază că lipsa unui loc de muncă regulat, pe termen lung, sau lipsa de progrese în carieră a lucrătorilor care prestează, de asemenea, servicii de îngrijire informală reprezintă adesea o sursă de diferențiere, afectează în mod negativ puterea de cumpărare a familiilor care se bazează pe asistență informală și provoacă sărăcie materială și imaterială. Prin urmare, reprezintă o pierdere globală din punct de vedere economic, deoarece implică:

— pierderea unei forțe de muncă calificate (subocupare în sectorul serviciilor de îngrijire);

([10]) https://www.ccre.org/img/uploads/piecesjointe/filename/EU_Economic_Governance_review_EPSU_CEMR_Social_Employers_Joint_Statement.pdf.

([11]) Evaluarea guvernanței economice a UE – Declarația comună a Federației Europene a Sindicatelor din Serviciile Publice (EPSU) – Consiliul localităților și regiunilor europene (CLRE) – Angajatori cu angajamente sociale.

([12]) Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului, propunerea de regulament al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1467/97 privind accelerarea și clarificarea aplicării procedurii de deficit excesiv, propunerea de directivă a Consiliului de modificare a Directivei 2011/85/UE privind cerințele referitoare la cadrele bugetare ale statelor membre (JO C, C/2023/880, 8.12.2023).

— pierderea investițiilor realizate în formarea angajatului care părăsește locul de muncă (prin alegere sau obligație);

— pierderi legate de ponderea activităților remunerate în domeniile îngrijirii și sprijinului pentru persoane cu autonomie redusă;

4.12. consideră că este necesar să se activeze forme de reprezentare și promovare a dreptului tuturor la respiro. În ultimele două decenii, îngrijitorii formali au căpătat vizibilitate tot mai mare în organizarea sistemelor sociale, iar necesitatea de a-i sprijini trebuie să devină prioritară pe agenda politică. Creșterea speranței de viață, trecerea la îngrijirea la domiciliu, formele de sprijin mai favorabile incluziunii sunt doar câteva dintre schimbările care înrâuresc milioane de oameni din Uniunea Europeană care se îngrijesc zi de zi de semenii lor. Este vorba de o problemă politică și de sănătate publică care trebuie să ghideze strategiile de îngrijire a celor mai vulnerabili într-un echilibru durabil ce combină solidaritatea publică și sprijinul familial reciproc.

4.13. consideră că este necesar un sprijin cuprinzător pentru cetățeni în cadrul politicilor sociale europene, astfel încât să fie sprijinite și încurajate reformele politicilor sociale naționale.

5. **Către politici de sprijinire a îngrijirii informale a membrilor de familie**

5.1. Inclusiv ca urmare a audierii sale lansate în martie 2024, CESE invită statele membre să pună în aplicare Recomandarea Consiliului privind accesul la îngrijire pe termen lung de înaltă calitate, la prețuri accesibile, prin adoptarea de măsuri adecvate pentru a adopta politici și măsuri menite să sprijine situația îngrijitorilor informali. Comitetul ia act de solicitarea asociațiilor europene ale celor care îngrijesc membri ai familiei, de a extinde domeniul de aplicare al Strategiei europene privind îngrijirea, astfel încât:

5.1.1. să sporească sprijinul oficial, asigurând și extinzând gama de servicii pentru nevoile îngrijitorilor informali, prin intermediul unei propuneri privind o „garanție europeană pentru îngrijire” ([13]), inclusiv prin consolidarea aplicării dispozițiilor aflate deja în vigoare;

5.1.2. să permită, grație unei astfel de garanții, accesul permanent la servicii de îngrijire, ceea ce ar contribui la reducerea disparităților în Europa sau în interiorul statelor membre în ceea ce privește disponibilitatea și accesul la aceste servicii;

5.1.3. să fie consolidate disponibilitatea și accesul la servicii de îngrijire prin facilitarea intrării și a mobilității operatorilor și lucrătorilor sociali din afara UE. CESE sugerează să se acorde atenție tuturor lucrătorilor din domeniul sănătății din Europa, indiferent dacă sunt migranți sau rezidenți;

5.1.4. să fie consolidată o ofertă largă de servicii de îngrijire pe termen lung de înaltă calitate prin abordarea formării și actualizării competențelor îngrijitorilor oficiali și informali;

5.1.5. să fie asigurate – inclusiv pentru a combate epuizarea, supraîncărcarea psihică și fizică și abuzurile – servicii de respiro și de primire, servicii de prevenire și de monitorizare a sănătății, inclusiv informale, în special pentru situațiile de îngrijire pe termen lung;

5.1.6. să fie asigurate servicii de prim ajutor pe scară largă, care să fie implementate în situații urgente ce presupun intervenții sociale sau medicale;

5.1.7. să fie asigurat dreptul la autodeterminare al persoanelor care aleg să fie îngrijitori informali, prin eliminarea motivelor materiale în luarea deciziilor lor;

5.1.8. să fie prevenite riscurile de sărăcie și lipsuri materiale și imateriale, inclusiv prin transferuri monetare specifice și sprijin financiar, în special în situații de îngrijire pe termen lung și în cazuri de renunțare la un loc de muncă remunerat sau de pierdere a acestuia;

([13]) JO C 140, 21.4.2023, p. 39 și JO C 486, 21.12.2022, p. 37.

5.1.9. să fie luate măsuri pentru a menține și a compensa nivelul veniturilor casnice și personale în comparație cu alte sisteme de securitate socială;

5.1.10. să fie prevăzute măsuri și sprijin care să le permită îngrijitorilor informali să revină la muncă remunerată, în cazul persoanelor care și-au abandonat activitatea, pentru a se concentra asupra îngrijirii; măsuri de reluare a dezvoltării carierei, de reintegrare profesională și de menținere a legăturilor cu piața muncii;

5.1.11. să se combată, inclusiv prin consolidarea și extinderea punerii în aplicare a Directivei 1158/2019, situațiile de inegalitate de gen între îngrijitorii informali care au un loc de muncă;

5.1.12. să se stimuleze serviciile de îngrijire și medicale la domiciliu pentru a evita riscul de segregare și izolare, dar și pentru a permite monitorizarea situațiilor expuse riscului de epuizare sau abuz;

5.1.13. să se monitorizeze fenomenul îngrijirii informale la nivel european și să se evalueze rezultatele măsurilor introduse în cadrul mecanismelor de investigare și monitorizare ale Strategiei privind serviciile de îngrijire;

5.1.14. să fie sprijinită implementarea eficientă din perspectiva costurilor a tehnologiilor de teleîngrijire, comunicare și asistență la domiciliu, fără a renunța la sprijin de tip uman;

5.1.15. cei ce îngrijesc membri ai familiei să fie integrați în sărbătorirea Zilei internaționale a îngrijirii, astfel încât să fie recunoscuți în cadrul Sistemului european de îngrijire.

Bruxelles, 10 iulie 2024.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Oliver RÖPKE